

ZAKONODAJNI OKVIRI ZAPOSLOVANJA V KNJIŽNICAH

Maja Peteh
Gozdarski inštitut Slovenije
Gozdarska knjižnica
maja.peteh@gozdis.si

*Strokovno srečanje: DBL »Kadri in zaposlovanje v knjižnicah«
(Ljubljana, 21. november 2024)*

Agenda

- Kdo vse se lahko zaposli v knjižnicah - zmeda pri nazivih bibliotekar/knjižničar (VII/2)
- Delovna mesta in plače (po novem)
- Prehodi med knjižnicami

Kako vse si lahko bibliotekar?

- Bibliotekar po formalni izobrazbi
- Bibliotekar/Knjižničar po strokovnem nazivu (bibliotekarski izpit/strokovni izpit VIZ)
- Bibliotekar po delovnem mestu
- Bibliotekar po habilitacijskem nazivu (samo v visokošolskih knjižnicah)

Bibliotekar po izobrazbi

Vse osebe, ki so zaključile **formalni študij bibliotekarstva** na dodiplomskem ali podiplomskem nivoju v Sloveniji ali tujini.

- VI - višji knjižničar (študijski program se je izvajal na Pedagoški akademiji UL v obdobju 1949-1991)
- VII/2 - univerzitetni diplomirani bibliotekar (ULFF 1992-2005)
- VII/2 - univerzitetni diplomirani bibliotekar in ... (dvopredmetni študijski program) (ULFF 1992-2005)

Bolonjski nazivi, po letu 2006 (ULFF)

- VII/1 - diplomirani bibliotekar in informatik (UN)
 - VII/1 - diplomirani bibliotekar in informatik (UN) in ... (dvopredmetni študijski program)
 - VII/2 - magister bibliotekarstva
 - VII/2 - magister informacijskih ved
 - VII/2 - magister založništva
 - VII/2 - magister bibliotekarstva, informacijskih in založniških študijev (z usmeritvami)
 - VII/2 - magister bibliotekarstva in informacijskih študijev in ... (dvopredmetni študijski program)
 - VII/2 - magister profesor bibliotekarstva in informacijskih študijev in ... (dvopredmetni študijski program pedagoške smeri)
- D1
- VIII - magister znanosti s področja bibliotekarstva (ULFF 1994-2009)
 - IX - doktor znanosti s področja bibliotekarstva (ULFF)

Diapozitiv 4

- D1** Tak naziv so imeli podiplomski študenti z zaključenim magistrskim študijem bibliotekarstva, smeri bibliotekarstvo. Študenti smeri informacijske znanosti so pridobili naziv "magister znanosti s področja informacijskih znanosti". Mislim da je obstajala tudi smer "založniške študije", posledično je bil tak tudi naziv magistrrov znanosti.

Damjana; 23. 11. 2024

Strokovni nazivi v knjižnični dejavnosti in na področju VIZ

Bibliotekarski izpit za KNJIŽNIČARJA

V

- Knjižničar
- Knjižničarski referent
- Višji knjižničarski
- Samostojni knjižničarski referent

VI

- Višji knjižničar
- Bibliotekarski sodelavec
- Višji bibliotekarski sodelavec
- Samostojni bibliotekarski sodelavec

- *Pravilnik o strokovnih nazivih v knjižnični dejavnosti*

Bibliotekarski izpit za BIBLIOTEKARJA

VII/1 (1. bol.)

- Bibliotekar pomočnik
- Bibliotekarski referent
- Višji bibliotekarski referent
- Samostojni bibliotekarski referent

VII/2 (2. bol.)

- **Bibliotekar**
- **Samostojni bibliotekar**
- **Višji bibliotekar**
- **Bibliotekarski specialist**

VIII (znanstveni mag., „predbolonjski“)

- Bibliotekar z magisterijem
- Bibliotekarski svetovalec
- Višji bibliotekarski svetovalec
- Nižji bibliotekarski svetnik

IX

- Bibliotekar z doktoratom
- Bibliotekarski svetnik
- Bibliotekarski višji svetnik

Strokovni izpit iz VIZ za KNJIŽNIČARJA

- *Pravilnik o strokovnem izpitu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja*

VII/2 (2.

- **Knjižničar**
- **Knjižničar mentor**
- **Knjižničar svetovalec**
- **Knjižničar svetnik**
- **Knjižničar višji svetnik**

Je oseba z izobrazbo VII/2 po nazivu bibliotekar ali knjižničar?
Bibliotekar, v šolstvu pa knjižničar!

Bibliotekar po strokovnem nazivu (bibliotekarski izpit) VII/2

“Oseba, ki se zaposli kot strokovni knjižničarski delavec, **mora imeti** opravljen bibliotekarski izpit. ... ga mora opraviti najkasneje v roku enega leta od sklenitve delovnega razmerja” (ZKnj-1, čl. 39b)

Bibliotekarski izpit je obvezen za:

- ✓ vse zaposlene v **javnih** knjižnicah (ZKnj-1, čl. 39b), **razen v** šolskih knjižnicah (ZKnj-1, čl. 46),
- ✓ vse, ki želijo sodelovati v vzajemni katalogizaciji, **če nimajo** formalne bibl. izobr. (dokument: Pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS.SI).

Pravilnik o bibliotekarskem izpitu

- Pogoji za pristop:
 - zaposlen na delovnem mestu, **kjer** opravlja strokovna knjižničarska dela,
 - 6 mesecev strokovnega usposabljanja,
 - formalna bibliotekarska izobrazba VII/2 **ALI** druga visokošolska izobrazba + ŠPIK-B.

ŠPIK-B
Izpopolnjevanje iz bibliotekarstva
za bibliotekarski izpit
- izvaja ULFF
- 175 ur oz. 24 KT
- 20 mest

Vsebina izpita:

- Splošni del (ustavna in državna ureditev RS, zakonodaja s področja delovnih razmerij, specialna zakonodaja s področja delovanja zavodov in sistema javnih uslužbencev, specialna zakonodaja s področja knjižničarstva, specialna zakonodaja s področja avtorskih in sorodnih pravic, ureditev institucij Evropske unije in njenega pravnega sistema, profesionalna etika)
- Posebni del (priprava, predstavitev in zagovor naloge; tematika skladna s Prilogo II Pravilnika o BI).

Knjižničar po strokovnem nazivu (strokovni izpit VIZ) VII/2

“Strokovni delavci morajo obvladati slovenski knjižni jezik, imeti ustrezno izobrazbo, določeno s tem zakonom in drugimi predpisi, **ter opravljen strokovni izpit v skladu s tem zakonom**“(ZOFVI, 92).

✓ Obvezen za vse zaposlene v šolskih knjižnicah.

Pravilnik o strokovnem izpitu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja

- Pogoji za pristop:
 - zaposlen v VIZ,
 - opravljeno usposabljanje in pisna naloga (mentorstvo).
 - formalna bibliotekarska izobrazba **ALI** druga visokošolska izobrazba + ŠPIK-Š
 - PAI - pedagoško andragoška izobrazba.

Vsebina izpita:

- ustava,
- zakonodaja VIZ,
- slovenski jezik.

- **PAI**
zaključen študij pedagoških/pedagoško-andragoških/specialpedagoških smeri
- **ALI**
izobrazba pridobljena naknadno (izvajajo: ULFF, UMFF, ULPEF, UMPEF, UPPEF, UMFNM)

ŠPIK-Š

Izpopolnjevanje iz bibliotekarstva
za šolske knjižničarje

- izvaja ULFF
- 268 ur oz. 43 KT
- 20 mest

Bibliotekar po habilitacijskem nazivu (samo v visokošolskih knjižnicah)

- Merila za volitve v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev ter sodelavcev Univerze v Ljubljani.
 - Merila za volitve v nazive visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev [na Univerzi v Mariboru]
 - Merila za izvolitve v nazive Univerze na Primorskem
- Habilitacijsko področje bibliotekarstvo pokriva samo ULFF.

	UL	UM	UP
Trajanje naziva	trajen	trajen	5 let
Izobrazba	VII/2	VII/2	VII/2 bibl. smeri
Izkazana usposobljenost	+	+	+
Aktivno znanje tujega jezila	+	+	+
Ustrezna licenca COBISS			+
Bibliotekarski izpit		+	
Pozitivna presoja poročevalcev	+	+	+

Bibliotekar po delovnem mestu (tipična DM za VII/2 in IX)

Šifra	Opis	Naziv	TR	PR
G027005	Bibliotekar	Bibliotekar	VII/2	19-24
		Samostojni bibliotekar	VII/2	22-27
		Višji bibliotekar	VII/2	25-30
		Bibliotekarski specialist	VII/2	28-33
G028002	Bibliotekar z magisterijem	Bibliotekar z magisterijem	VIII	23-28
		Bibliotekarski svetovalec	VIII	26-31
		Višji bibliotekarski svetovalec	VIII	28-33
		Nižji bibliotekarski svetovalec	IX	30-35
G029004	Bibliotekar z doktoratom	Bibliotekar z doktoratom	IX	30-35
		Bibliotekarski svetnik	IX	34-29
		Bibliotekarski višji svetnik	IX	36-41
J017101	Samostojni strokovni delavec	/	VII/2	18-28
J017104	Samostojni strokovni delavec	/	VII/2	19-29
J017932	Vodja področne enote	/	VII/2	21-26
D5-novo	Podatkovni svetovalec	/	VII/2	23-33
D010002	Bibliotekar	(hab.)	VII/2	23-28
		Bibliotekar z mag.	VIII	26-31
		Bibliotekar z dr.	IX	31-36
J019007	Vodilni strokovni sodelavec z doktoratom	/	IX	25-35
D5-novo	Podatkovni svetovalec	/	IX	31-41
D027004	Knjižničar	Knjižničar	VII/2	19-24
		Knjižničar mentor	VII/2	22-27
		Knjižničar svetovalec	VII/2	25-30
		Knjižničar svetnik	VII/2	28-33
		Knjižničar višji svetnik	VII/2	30-35

➤ Splošne knjižnice, NUK, specialne knjižnice s področja kulture

❖ TR - tarifni razred; znotraj istega možen prenos napredovanj, če gre za primerljivo delovno mesto.

❖ PR – plačni razred, po odpravi plačnih nesorazmerij s 1. 1. 2025; začetni in z napredovanji (ZSTSPJS).

➤ Visokošolske knjižnice

➤ Šolske knjižnice

Bibliotekar po delovnem mestu (VII/2 in IX) – specialne knj.

- Specialne knjižnice v javnih ustanovah (razen s področja kulture)
 - Raziskovalna dejavnost (javni inštituti)
 - Javna uprava
 - Zdravstvo
 - →Vezano na področje ustanove in **panožno kolektivno pogodbo.**
 - →Odkvisno od pomena knjižnice za ustanovo in internega akta o sistemizaciji.
- Specialne knjižnice **v zasebni lasti**
 - Raziskovalna dejavnost (zasebni inštituti)
 - Kulturna dediščina (npr. samostani)
 - Gospodarstvo
 - →Odkvisno od pomena knjižnice za ustanovo in internega akta o sistemizaciji.

Dovoljenje za vzajemno katalogizacijo COBISS

Dokument Pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS.SI

- Pogoji za dovoljenje A (monografije):
 - formalna bibliotekarska izobrazba VII/1 ali VII/2, ALI formalna vsaj visokošolska izobrazba VII/2 + bibliotekarski izpit za bibliotekarja ali višji naziv
 - usposabljanje NUK (5 dni) in IZUM (5 dni),
 - testni zapisi (30),
 - preizkus znanja.

- Pogoji za dovoljenja B1/B2/C/D:
 - dovoljenje A,
 - usposabljanje,
 - testni zapisi (10),
 - preizkus znanja.

Pooblastila za delo COBISS dovoljenja

- Za druga COBISS pooblastila (delo v segmentih prevzem zapisov in vodenje zaloge, izposoja, medknjižnična izposoja ...) → Udeležba na tečaju je obvezna za enega knjižničarja v knjižnici, ki potem lahko izobrazi sodelavce.
- Kaj se zgodi, ko oseba s temi dovoljenji zapusti knjižnico? (Vprašanje za IZUM)

COBISS in šolske knjižnice

39.č člen ZKnj, 39.č (vključitev šolskih knjižnic v nacionalni bibliografski sistem)

- ... šolske knjižnice [so] **z namenom vodenja in izposoje njihovega knjižničnega gradiva** za potrebe vzgojno-izobraževalnega procesa vključene v nacionalni bibliografski sistem.
- Obvezno izobraževanje - udeležba na tečaju Zaloga v sistemu COBISS – monografske publikacije za **enega** knjižničarja.
- Dovoljenje za vzajemno katalogizacijo – običajno ni potrebno, saj knjižnice šolske knjižnice običajno hranijo malo gradiva, ki še ni v sistemu. Za takšne izjeme, po dogovoru, kreiranje zapisov prevzel IZUM.

Strokovni knjižničarski delavec VII/2 – pregled pogojev

	Splošne knj., NUK, knj. s področja kult.	Visokošolske knj.	Specialne knj. (javne)	Specialne knj. (zasebne)	Šolske knj.
Bibl. univ. izobrazba	+	+	+		+
ALI druga univ. izobrazba + ŠPIK-B (24 KT)	+	+	+		
ALI druga univ. izobrazba + ŠPIK-Š (43 KT)					+
PAI					+
Bibliotekarski izpit	+	+	+		
Strokovni izpit VIZ					+
Dovoljenje za vzaj. kat. COBISS*	Občasno	Pogosto	Pogosto	Redko	Redko

* Če to zahteva delovno mesto. Večje knjižnice – večja možnost delitve del. Šol. knj. – običajno malo gradiva, ki še ni v sistemu, za te izjeme, po dogovoru, kreiranje zapisov prevzel IZUM.

Viri

- Izobraževanje, usposabljanje in vzdrževanje aktivnega dovoljenja za vzajemno katalogizacijo. <https://edu.cobiss.net/si/EntryFormDesktopDefault.aspx?tabid=21&type=licence&file=licenceEdu>
- Katalog FDMN. <http://www.pportal.gov.si/FDMN/index.html>
- Merila za volitve v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev ter sodelavcev Univerze v Ljubljani. <https://www.uni-lj.si/univerza/pravni-akti/habilitacije>
- Merila za volitve v nazive visokošolskih učiteljev in visokošolskih sodelavcev [na Univerzi v Mariboru]. <https://www.um.si/o-univerzi/dokumentno-sredisce/habilitacije/>
- Merila za izvolitve v nazive Univerze na Primorskem. <https://www.upr.si/files/static/2030>
- Pravilnik o bibliotekarskem izpitu. Uradni list RS, št. 75/16 in 66/22
- Pravilnik o strokovnem izpitu strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja. Uradni list RS, št. 23/06, 81/07, 105/08, 38/14, 64/15, 23/23 in 115/23
- Pravilnik o strokovnih nazivih v knjižnični dejavnosti. Uradni list RS, št. 65/16
- Pridobitev dovoljenja za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS_SI
https://home.izum.si/cobiss/obvestila_novosti/dokumenti/Pridobitev_dovoljenja_za_vzajemno_katalogizacijo_v_sistemu_COBISS_Sl.pdf
- Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1). Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15
- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI). Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21, 105/22 – ZZNŠPP, 141/22, 158/22 – ZDoh-2AA in 71/23
- Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS). Uradni list RS, št. 95/2024.